

TÜRK MAHKEMELERİNİN MİLLETLERARASI YETKİSİ

KARAR

Y. 2. HD.

E. 262

K. 2889

T. 2.4.1976

Işık Caino (Kayno) ile Albino Kayno arasındaki alacak davasının yapılan muhakemesi sonunda yetki yönünden davanın reddine dair verilen hükmün temyizden mürafaa icrası suretiyle tetkiki davacı tarafından istenilmiş ise de, karar, yetkisizlik olup bu yönden temyiz edilmiş olmasına göre, mahiyeti itibariyle duruşmaya tabi mevattan olmadığından duruşma talebinin reddine karar verildikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

1 — Anayasanın 31. maddesinde aynen (Herkes meşrû bütün vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle Yargı Mercileri önünde davacı ve davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınmaz). Bu hüküm karşısında vatandaş, Türk Mahkemelerinde hak arama özgürlüğünden yoksun bırakılamaz. Bilim alanında dendiği gibi Devlet Mahkeme kapılarını kendi vatandaşına kapatamaz. (Prof. Osman Fazıl Berki, Devletler Hususi Hukuku 1961, 328).

Gerçekten, Devletler Hukuku kurallarına göre, bir mahkeme ancak başka bir devleti yargılayamaz. (Geniş bilgi için bakınız Berki, Age. Sh. 339-341). Yabancı Devlet dışındaki tüzel kişiler ile gerçek kişiler için ise çeşitli hükümler öngörülmüştür. Dünyada ve memleketimizde yabancı uyrukluların bile Türkiye'de dava açmak imkânları alabildiğince genişletilirken bir Türk'ün, yabancı gerçek kişi hakkında Türkiye'de dava açamayacağı düşünülemez.

2 — Öteyandan yetkili mahkeme doğru gösterilmedikçe yetki itirazı hüküm ifade

etmez. (H.U.M.K. 23). Bu maddenin amacı davalının Türkiye'de yetkili bir mahkemeyi göstermesidir. Olayda bu kurala uyulmamıştır. Diğer taraftan Atina'nın yetkili olduğu doğru bile olsa, yine yetkisizlik kararı verilemez. Çünkü: Usulün 27. maddesi Türkiye'deki mahkemeler yönünden öngörülmüş, selbi uyuşmazlık halinde ise Yargıtay'a yetkili mahkemeyi tesbit görevi verilmiştir. (H.U. M.K. 25).

O halde uyuşmazlığın esasının incelenmesi gerekirken yetkisizlik kararı verilmesi usul ve kanuna aykırıdır.

Sonuç : Temyiz edilen kararın gösterilen sebeplerle BOZULMASINA 2.4.1976 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

MUHALEFET ŞERHİ

Dava, aslen Türk olan eşin yabancı uyruklu olduğu anlaşılan ve dava tarihinde Türkiye'de olmayıp vatandaşı olduğu yabancı ülkede bulunan davalı koca aleyhine Asliye Hukuk Mahkemesinde açılmış bir alacak davasıdır. Yabancı uyruklu davalı, kendi ülkesine nazaran yabancı bir ülke olan Cenevrede davacı Türk ile evlenmiş olup, davacının Türk Vatandaşlık Kanununun 42. maddesine göre kocasının vatandaşlığına geçme beyanında bulunduğu ileri sürülmemiş ve kanıtlanmamış olmakla, Türk Vatandaşlığı Kanununun 19 ve 42. maddesine göre, davacının halen Türk Vatandaşı olduğunun kabulü gerekmiştir.

Buna göre, ihtilafli konu, yabancı ülkede bulunan yabancı uyruklu kişi aleyhine Asliye Hukuk Mahkemesinde bir Türk davacı tarafından alacak davası açılabilir açılmayacağı ile davanın Türkiye'nin neresinde açılacağındadır.

Bu sorun, bir bakıma yabancı kanunlar ihtilafını diğer taraftan Türk Yargı Organlarının görev ve yetki sınırını ilgilendirmektedir. Türk Anayasasının 31. maddesine göre, herkes Türk Yargı Organları önünde davacı olarak bir iddiada bulunmak hakkına sahiptir. Anayasanın bu açık hükmü karşısında Türkiye'de herkesin, yabancı da olsa, mahkeme huzurunda iddiada bulunabilme özgürlüğüne yani hakkına sahip bulunduğu anlaşılmaktadır. Anılan Anayasa hükmü gereği herkesin davacı olarak iddiada bulunma hakkına karşı davalı durumuna sokulan herkesin de iddiaya karşı aynı şekilde savunma hakkı vardır. Ancak, sözü edilen iddia ve savunma hakkının varlığı davada zorunlu hasım olmayı ifade eden ve onu kapsayan hukukî bir kavram değildir. İddia ve savunma hakkı bir davada usulen karşı karşıya gelen kişilere özgü bir haktır. Bu itibarla, anılan madde hükmünden, kendi ülkesinde bulunan bir yabancıнын bir davada davalı olarak gösterilebileceği ve onun Türk Yargı organlarınca muhakeme edilebileceği sonucunu çıkarma olanağı yoktur. Hukukî deyimle ifade edilmek gerekirse, iddia ve savunma hakkı davada taraf teşkilinden sonra düşünülebilecek bir husustur.

Bugün için yabancıların dava hakkı ve haklarında uygulanacak kanunlarla ilgili Türk Devletler Hususi Hukukunda memleketimizde uygulama ile geçerli olduğu kabul edilen, 23 Şubat 1330 tarihli kanun hükümleri uygulanmaktadır. Bu kanunun 3 ve 4 maddesinin elverdiği ölçüde, yabancılar aleyhine dava açılması veya onların açabilmesi ilke olarak kabul edilmiştir. Oysa ki, 1330 tarihli kanun ancak, (MEMALİKİ OSMANİYEDE BULUNAN) yani şimdiki hale göre Türkiye sınırları içerisinde bulunan yabancılar için uygulanacak hükümleri ihtiva etmektedir. Davalı ise yabancıdır ve Türkiye'de ikametgâhı olmadığı gibi, Türkiye'de meskeni ve malının da olmadığı anlaşılmaktadır. Esasen, bu husus iddia ve ispat olunmamıştır. Bu nedenle, 1330 tarihli (Memaliki Osmanîye'de bulunan tebeayı ecnebiyenin hukuk vezaifi hakkında muvakkat kanun) hükümlerini uygulama olanağı bulunmamaktadır. Ve bu gerçek sonuç tartışmayı gerektirmeyecek kadar da açıktır.

(Prof. Erdoğan Göger, Devletler Hususi Hukuku, 3. Bası Sh. 338-342 bakınız).

Kaldığı, yabancı ülkede bulunan yabancı uyruklu kişiler hakkında açılacak davaların hangi yer mahkemesinde açılacağına dair H. U.M.K. nunda bir hüküm sevkedilmemiş olması da bu görüşü doğrular niteliktedir. Şöyleki: Genel olarak, Türkiye dahilinde belli bir ikametgâhı olan kimseler hakkında davanın türüne göre dava; davalının ikametgâhında, olayın geçtiği yerde veya akdin yapıldığı veyahut aktin icra olunacağı yer mahkemesinde açılabilir. H.U.M.K. nu yalnız vatandaşlar hakkında uygulanan bir kanun olmamakla bu hususta Türk ve yabancı ayrımı yapılmamıştır. Haklarında dava açılacakların durumlarına göre, davanın açılacağı yetkili mahkeme gösterilmiştir. Böylece, bütün haller nazara alınmıştır. Konuya örnek alınacak, sonuç çıkarılabilecek ve sorunu çözecek en uygun kanun hükmü H.U.M.K. nun 16. maddesidir. Anılan madde hükmüne göre, Türkiye dahilinde malûm ikametgâhı olmayan biri hakkında dava açılırsa bu davaya Türkiye'de sakin oldukları mahal mahkemesinde, malûm meskeni yoksa mallarının veya münaazalı şeyin veya varsa teminatının bulunduğu mahal mahkemesinde bakılabilecektir. Şuhaliyle H.U.M.K. nun 16. maddesi 1330 tarihli kanun hükümleri ile aynı doğrultuda düzenlenmeye çalışılmış özellikle çelişki yaratılmak istenmemiştir. Olay da, gerçi davalının ikametgâhı Türkiye'de bulunmamaktadır. Fakat, davalının Türkiye'de ne meskeni, ne malı ve ne de teminatı vardır. O halde, yabancı ülkede bulunan yabancı uyruklu bu davalı hakkında H.U.M.K. nunda Türkiye sınırları içerisinde yetkili mahkeme gösterilmemiş durumdadır. Bundan çıkan sonuca göre, böylesine durumlarda yabancı uyruklu kişiler hakkında dava açmak olanağı yoktur. Çünkü, yetkili mahkeme bu kişi için kanunda gösterilmemiştir. Kanun koyucunun bununla dolaylı olarak dava açılmıyacağını kabul ettiği anlaşılmaktadır. Bundan çıkan toplu sonuç, davalının durumunda olan kişiler için Türk Mahkemelerinin yargı hakkı olmadığıdır.

Yine Anayasasının 31. maddesi son bendine göre hiç bir Türk Mahkemesi görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçına-

maz. Olayda yabancı ülkede bulunan yabancı-
cının belirtilen koşullarda nerede ve hangi
yargı önünde muhakeme edileceği saptan-
madığı için davalı hakkında Türkiye'de açılan
davaya bakmaktan kaçınılmasında usul ve ka-
nuna aykırı bir yön bulunmamaktadır. H.U.
M.K. nun uyarınca, başka bir yetkili mahke-
menin mevcudiyeti halinde, yetkili mahkeme-
nin doğru gösterilmesi gerekeceği ilkesi uy-
gulanabilir. Esasen bir davayı görmeye hiç
bir surette mahkeme yetkili değilse usulen
yetki itirazına gerek bulunmamaktadır. Bu-
rada söz konusu olan yetki Anayasa gereği
davaya bakmak veya bakmamak zorunlu-
ğuna ilişkindir. Adli Mahkemelerde görül-
me olanağı olmayan bir davada H.U.M.K. da
sözü edilen görev ve yetkiden bahsetmeye
pek tabii imkân yoktur. Bu nedenle, Türk
Mahkemeleri arasında yetki ve görev yö-
nünden uyumsuzluk değil yargı yetkisinin bu-
lunup bulunmadığı söz konusu olduğundan
Yargıtay'ın yetkili mahkemeyi gösterme veya
tayin etme görevinden de bahsedilemez.

Mahkemenin bu nedenlerle davayı red-
detmesi gerekirken, H.U.M.K. nunda yazılı
yetki kuralını esas alarak yetkili mahkemeyi
Atina Mahkemeleri olarak göstermek sure-
tiyle yargı görev sınırını aşması usul ve ka-
nuna aykırı ise de sonucu itibariyle doğru
olan kararın onanması reyindeyim.

Emin Başaklar

NOT :

Bir Türk mahkemesinde açılan ve yaban-
cılık unsuru içeren alacak davasında iki ana
konunun çözüme kavuşturulması gerekir:
1. Bu alacak davasında Türk mahkemelerinin
milletlerarası yetkisi var mıdır? Türk mah-
kemelerinin milletlerarası yetkisi **Türk** mil-
letlerarası usul hukuku hükümlerine göre
tesbit edilecektir; 2. Türk mahkemelerinin
milletlerarası yetkisi bulunuyorsa, alacak da-
vasında hangi ülke hukuku uygulanacaktır?
Uygulanacak hukuku da **Türk** milletlerarası
özel hukuk kuralları gösterecektir. Bu ne-
denle, muhalefet şerhinde belirtildiğinin ak-
sine, Yargıtay kararına konu olan alacak da-
vası "yabancı kanunlar ihtilâfını" değil, **Türk**
kanunlar ihtilâfını ilgilendirmektedir. Yargıtay,
kararında birinci konuya bir çözüm getirmiş

ve davacının Türk olduğu bir alacak davasın-
da, Türk mahkemelerinin **her durumda** yet-
kili olacakları sonucuna varmıştır. Bu sonuç
Türk milletlerarası usul hukukuna aykırıdır.
Kararda belirtilen gerekçelerden de Yargı-
tay'ın **yargı yetkisi, milletlerarası yetki ve**
hak arama özgürlüğü gibi kavramlar arasın-
daki farkı gözden kaçırdığı anlaşılmaktadır.

1. Anayasanın 31. maddesine göre,
"Herkes meşru bütün vasıta ve yollardan
faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde
davacı ve davalı olarak iddia ve savunma
hakkına sahiptir. Hiç bir mahkeme görev ve
yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçına-
maz."

Yargıtay, davacının Türk vatandaşı oldu-
ğu alacak davasının Türk mahkemesinde gö-
rüleceğine karar verirken esas olarak Anaya-
sanın 31. maddesinden hareket etmiştir.

1. Anayasanın 31. maddesi, vatandaşlık
bakımından bir ayırım yapmaksızın, Türk ya
da yabancı, herkese hak arama ve savunma
hakkını kullanma özgürlüğü tanımıştır. An-
cak bu özgürlüğün kullanılmasını yetkili ve
görevli bir mahkemenin bulunması şartına
bağlamıştır.

Yargıtay Anayasanın bu düzenlemesini
iki noktadan ele alarak sonuca ulaşmak iste-
miştir: a. Türk ya da yabancı herkesin Türk
mahkemesinde hak arama özgürlüğü vardır;
b. Buna karşılık, devletler hukuku kuralları
gereği, Türk mahkemelerinin yabancı gerçek
kişiler bakımından yargı yetkisi mutlaktır. Bir
başka deyişle,, devletler hukuku devletlere
yabancıları yargılama yetkisi verdiği için,
Anayasanın 31. maddesindeki "yetkili mah-
keme" şartı gerçekleşmiştir; bu sebeple, bir
Türk vatandaşının yabancı gerçek kişi hak-
kında alacak davası açamaması onun Türk
mahkemesinde hak arama özgürlüğünün orta-
dan kaldırılması olur.

Nitekim Yargıtay, "**vatandaş Türk mahke-
melerinde hak arama özgürlüğünden yoksun
bırakılamaz**"; "**Devlet mahkeme kapılarını
kendi vatandaşlarına kapatamaz**" derken, hak
arama özgürlüğünün kullanılabilmesi için
aranan yetkili ve görevli mahkemenin bu-
lunması şartını da "**gerçekten devletler hukuku
kurallarına göre, bir mahkeme ancak bir baş-
ka devleti yargılayamaz (...)** bir Türk'ün ya-

bancı gerçek kişi hakkında Türkiye’de dava açamayacağı düşünülemez” şeklindeki gerekçesinde belirttiği gibi, bir yargı yetkisi olarak ele almıştır. Özetle, Yargıtay’ın gerekçelerinde beliren düşünce tarzı şudur: Anayasa’ya göre, yetkili ve görevli bir Türk mahkemesinde hak arama özgürlüğü ortadan kaldırılamaz; devletler hukuku kurallarına göre de Türk mahkemesi ancak yabancı devleti yargılayamaz, yabancı gerçek kişiler bakımından Türk mahkemesinin yargı yetkisini kullanamaması düşünülemez; bu nedenle, bir Türk vatandaşı Türkiye’de bir yabancı gerçek kişi hakkında mutlaka dava açabilecektir.

2. Yukarıda belirttiğimiz gibi, hak arama özgürlüğünün kullanılabilmesi için yetkili ve görevli bir mahkemenin bulunması gerekir. Yargıtay söz konusu kararında, yabancılık unsuru içeren ihtilaflar bakımından yetkili mahkemeden “yargı yetkisi”ni anlamaktadır. Yargı yetkisi, devletin ülke ve şahıs üzerindeki egemenlik hakkının bir yönü olan ve mahkemelerce kullanılan karar verme otoritesidir. Oysa Anayasanın 31. maddesinde belirtilen ve hak arama özgürlüğünün ön şartını teşkil eden “yetkili mahkeme” sözcüğü yargı yetkisini ifade etmemektedir. Söz konusu maddedeki yetki bu olayda “milletlerarası yetkidir. Milletlerarası yetki, devletin devletler hukuku tarafından kendisine tanınan yargı yetkisini yabancılık unsuru içeren hukuki ihtilaflarda nasıl kullanacağını düzenlemesidir. Bir başka deyişle, milletlerarası yetki yabancılık unsuru içeren vaka hakkında devletin mahkemelerinin bir bütün olarak faaliyette bulunabilmesini ifade eder. Özetle, Anayasanın 31. maddesindeki “yetkili mahkeme” kavramı devletler hukukunun devletlere tanıdığı karar verme otoritesini (yargı yetkisi) değil, bu karar verme otoritesinin yabancılık unsuru içeren bir hukuki ihtilafta kullanılmasını (burada milletlerarası yetki) kastedmektedir. Yargıtay ise, yargı yetkisinden hareket etmekte, dayanmaya çalıştığı Anayasanın 31. maddesine yanlış bir anlam vermiş olmaktadır.

3. Yargıtay, Anayasanın 31. maddesindeki hak arama özgürlüğünü yargı yetkisi ışığında ele alarak davacının Türk vatandaşı olduğu hukuki ihtilaflar için bir milletlerarası

yetki kuralı yaratmış olmaktadır: davacı Türk vatandaşı ise, Türk mahkemelerinin milletlerarası yetkisi vardır. Bu sonuç Yargıtay kararındaki “Türk vatandaşlarının hak arama özgürlüğünden yoksun bırakılamayacağı”, “devletin mahkeme kapılarını kendi vatandaşlarına kapatamayacağı”, “bir Türk’ün Türkiye’de yabancı gerçek kişi hakkında Türkiye’de dava açamamasının düşünülmemeyeceği” gibi gerekçelerde açık olarak görülmektedir.

Yargıtay’ın bu sonuca varmasında yargı yetkisi, milletlerarası yetki ve hak arama özgürlüğü kavramları arasındaki farkı gözden kaçırmaları etkili olmuştur. Şöyle ki, Yargıtay Anayasanın vatandaşlık ayırımı yapmayan 31. maddesine rağmen Türk vatandaşlığını Türk mahkemelerinin yetkili olması için yeterli sayarken, yargı yetkisinin kullanılmasında yabancılar bakımından sınırlar olduğu noktasından hareket etmiştir. Yargıtay’a göre, “**Devletler hukuku kurallarına göre, bir mahkeme ancak bir başka devleti yargılayamaz. Yabancı devlet dışındaki tüzel kişiler ile gerçek kişiler için ise çeşitli hükümler öngörülmüştür.**” Gerçekten, yabancı devletin yargı muafiyeti, yargı yetkisine getirilen bir sınırlamadır. Ancak, bunun dışında, diğer yabancı tüzel ve gerçek kişilerin Türkiye’de dava açamamaları sonucunu doğuran “çeşitli hükümler” ise, ya milletlerarası yetkiye ilişkindir (yabancıların ahkamı şahsiye davaları gibi), ya da hak arama özgürlüğünü ilgilendirmektedir (teminat yükümü gibi). Ne var ki, bu hükümler yargı yetkisini sınırlamamaktadır. Bu nedenle yargı yetkisi bakımından vatandaşlığa dayalı bir ayırım yapmak mümkün değildir. Kaldı ki, yukarıda da belirttiğimiz gibi, hak arama özgürlüğünün ön şartını teşkil eden “yetkili mahkeme” kavramı yargı yetkisini değil, milletlerarası yetkiyi ifade etmektedir. Milletlerarası yetki kurallarımız bakımından Türk vatandaşlığı ancak HUMK 18. maddesindeki gibi kanunda açıkça belirtilmişse Türk mahkemelerinin yetkisini her durumda sağlamaktadır. Açık hüküm bulunmadığı hallerde davacının Türk vatandaşı olması mutlaka Türk mahkemelerinin milletlerarası yetkili olacağını göstermez. Türk milletlerarası usul hukukundaki bu düzenleme milletlerarası yetki kurallarının tesbitindeki

teknîğe de uygundur. Çünkü, Yargıtay kararına konu olan olaydaki gibi, Türkiye ile hiç bir objektif bağlantısı olmayan ve sonuçta Türkiye'de uygulanamayacak bir kararın verilmesine yol açacak davanın, davacının vatandaşlığı esasına dayanılarak Türk mahkemesinde görülmesi pratik fayda sağlamaktan uzaktır. Kaldı ki, HUMK'nun 16. maddesi bu konuda yeterli bir açıklık getirmekte ve iç hukuk açısından mahkemelerin yer itibariyle yetkisini sağlayan kıstasların milletlerarası yetki alanında kullanılmasına imkân vermektedir. Ancak 18. maddenin aksine, mamelek hukukuna ilişkin davalarda her zaman yetkili bir Türk mahkemesinin bulunmasını öngörmemektedir. Bu durumda vatandaşlık kıstasının ahkâmı şahsiye davalarının dışında mahkemelerimizin yetkisini sağlayabileceği sonucuna varmak mümkün değildir.

II. 1. Türk hukukunda milletlerarası yetki müstakil olarak düzenlenmemiştir. Ancak 1330 tarihli Muvakkat Kanun milletlerarası yetki sisteminin genel esaslarını belirtmiştir. Bu Kanunun 4. maddesinin 1. cümlesinde "Teb'ayı ecnebiye müteallik ve emvali gayrimenkuleye ait bilcümle deavi ile mevaddı sairei hukukiye ve ticariye ve cezaiye davaları, Teba'ayı Osmaniye alâkadar olmasa dahi, mehakimi Devleti Aliyede, kavanin ve nizamat ve usulü Osmaniye tevfikan rûyet olunur" denilmektedir. Bilindiği gibi, kapitülasyonlar döneminde Osmanlı mahkemelerinin yabancılar bakımından yargı yetkisi sınırlandırılmıştı. Kapitülasyonların kaldırılması sonucu çıkartılan Muvakkat Kanun 4. maddesinin 1. cümlesinde yargı yetkisini belirtmekte, Türk mahkemelerinin devletler hukuku gereğince yabancılarla ilişkin her türlü hukuki ihtilafa bakabileceğini söylemektedir. Aynı madde, 1. cümlesinde yargı yetkisinin nasıl kullanılacağını, yani Türk Mahkemelerinin milletlerarası yetkisinin ne zaman doğacağını tesbit etmemiş, yabancılarla ilişkin davaların "Türk Kanun, nizam ve usulüne" göre görüleceğini söyleyerek, milletlerarası yetkinin tesbitini iç hukuka bırakmıştır. Muvakkat Kanunun 4. maddesinin 2. cümlesindeki milletlerarası yetki düzenlemesi ise yabancıların ahkâmı şahsiye davalarına ilişkindir. Yargıtay kararına konu olan alacak davası bakımından önem

taşımamaktadır. Alacak davaları bakımından milletlerarası yetkinin tesbiti, Muvakkat Kanunun 4. maddesinin 1. cümlesi gereği iç hukukumuzdaki düzenleme ile olacaktır. Gerçi iç hukukumuzda milletlerarası yetkiye ilişkin bağımsız bir düzenleme yoktur. Ancak Muvakkat Kanunun iç hukuka yaptığı gönderme, Türk doktrininin oy birliği ile kabul ettiği gibi, esas olarak yer itibariyle yetki kurallarının milletlerarası yetkinin de doğum sebebi olarak ele alınması anlamını taşır. Bu nedenle, olaydaki alacak davasında Türk mahkemesinin milletlerarası yetkisinin bulunması için, bu mahkemenin iç hukukumuzdaki yer itibariyle yetkili mahkeme olması gerekir. Oysa olaydan anlaşıldığına göre yer itibariyle yetkili bir mahkeme bulunmamaktadır. Bu sebeple alacak davası Türk mahkemesinde görülemeyecektir. Muhalefet şerhinde bu husus doğru olarak belirtilmiş, ancak sonuçta Türk mahkemesinin "yargı hakkı"nın bulunmadığı söylenmiştir. Halbuki olayda Türk mahkemesinin **yargı yetkisi** bulunmakta, **milletlerarası yetkisi** bulunmamaktadır.

2. Muhalefet şerhinde 1330 tarihli Muvakkat Kanunun "Türkiye'de bulunan yabancılar" a ilişkin olduğu, olayda uygulanma alanının bulunmadığı ileri sürülmektedir. Muhalefet şerhinde bu sonucun tartışmayı gerektirmeyecek kadar açık olduğu belirtilmiştir. Oysa şerhte anılan kaynak dışında Türk doktrini Muvakkat Kanunun 4. maddesinin Türkiye'de bulunsun bulunmasın bütün yabancılar bakımından uygulanacağı noktasında tereddüt etmemektedir. Yargıtay'ın da aksi yönde bir kararı bulunmamaktadır. Muvakkat Kanunun başlığı o dönemdeki hukuk sisteminin özelliklerine uygundur, Günümüzde ise bu özellik bulunmadığından, başlıkta kullanılan "Türkiye'de bulunan yabancılar" terimi 4. maddede yer alan hükmün muhtevasına etkili olmamaktadır.

III. Yargıtay Türk mahkemesinin yetkili olduğu sonucuna varırken bir ikinci gerekçe olarak HUMK'nun 23. maddesine dayanmakta ve yetkili mahkemenin doğru olarak gösterilmedikçe yetki itirazının hüküm ifade etmeyeceğini ileri sürmektedir. Yetki itirazında yetkili mahkemenin gösterilmesi iç hukuk açısından getirilmiş bir kuraldır. Türk mah-

kemelerinin milletlerarası yetkisi bulunmuyorsa, yetki itirazında bulunurken yetkili mahkeme gösterilemez. Çünkü Türk makamları bir yabancı devlet mahkemesine yetki tanıyarak dava dosyasını o mahkemeye gönderemezler¹.

-
- 1) Yukarıda yer alan kararın yorumu, Prof. Dr. Seviğ, Prof. Dr. Nomer, Prof. Dr. Çelikel, Prof. Dr. Tekinalp Ç., Doç. Dr. Sakmar ve Doç. Dr. Sayman'ın katıldığı bir tartışmalı toplantı sonucu olarak yayınlanmıştır.